

PROGRAM "MLADINSKE DELAVNICE"

Društvo za preventivno delo

mladinskedelavnice

KDO SMO?

Društvo za preventivno delo je nevladna, neprofitna, nepolitična in prostovoljska organizacija.

Združujemo strokovnjake in laike, ki delujejo na področju preprečevanja in promocije psihosocialnega zdravja v skupnosti. Smo strokovno združenje, ki deluje v javnem interesu na področju zdravstvenega in socialnega varstva ter vzgoje in izobraževanja.

Razvijamo in izvajamo vrsto različnih projektov od katerih je **projekt »Mladinske delavnice«** najobsežnejši.

SEMINARJE ZA PROSTOVOLJCE

POLETNE DELAVNICE

**Razvijamo in
izvajamo vrsto
različnih projektov**

**MLADINSKE
DELAVNICE**

SEMINARJE ZA STROKOVNE DELAVCE

PROGRAM "MLADINSKE DELAVNICE"

Komu je program namenjen?

Program »Mladinske delavnice« je namenjen mladostnikom v starosti 13 do 15 let oz. učencem osmih in devetih razredov OŠ, predvsem tistim, ki imajo že izražene težave pri odraščanju. Namenjen je tudi ostalim učencem iste starostne skupine.

Kakšen je glavni namen izvajanja?

Temeljni namen izvajanja je med mladostniki krepiti razvojne in socialne možnosti za uspešno obvladovanje razvojne krize adolescence ter preprečevati socialne izključenosti.

Cilji programa

"Mladinske delavnice"

- Učenje številnih socialnih veščin na področju komunikacije, vzpostavljanja, razvijanja in ohranjanja medsebojnih odnosov, učenja strategij reševanja psihosocialnih težav, stisk in kriz ipd.
- Pridobivanje znanja ter vrednostnih in vedenjskih vzorcev, ki so v prid zdravju, rasti in razvoju zdravega življenjskega stila.

Program »Mladinske delavnice« je za učence oz. njihove starše in šole brezplačen.

- Kvalitetno in pravočasno informiranje, ne samo o možnih negativnih posledicah rizičnega vedenja (narkomanija, alkoholizem, delinkvenca itd.), ampak tudi o razvojnih in socialnih možnostih za progresivno rast in razvoj.
- Obenem je cilj tudi preprečevanje utrjevanja rizičnega vedenja in integriranje le-tega v svoj življenjski slog.

KAKO POTEKA NEPOSREDNO DELO Z MLADOSTNIKI?

Program "Mladinske delavnice" neposredno izvajajo za to delo ustrezno usposobljeni prostovoljci (večinoma študentje) in se izvaja skozi celo šolsko leto po številnih osnovnih šolah v Sloveniji (v lanskem šolskem letu na več kot 50 OŠ) vsak teden.

Poteka na osnovi izkustvenega učenja s pomočjo metode "delavnica". Gre za sklop socialnih iger, vodenih fantazij, nedokončanih zgodb itd. z jasno opredeljenimi cilji in nameni.

Obdelujejo se teme, ki so aktualne za mlade v razvojnem obdobju adolescence: samopodoba; odnosi v vrstniški skupini; odnosi v družini; šola, učenje in profesionalna usmeritev; spolnost in spolne vloge, kot tudi teme povezane s tveganim vedenjem, ki je karakteristično za mladostnike v tem razvojnem obdobju (psihoaktivne substance, medvrstniško nasilje, spolno neodgovorno vedenje).

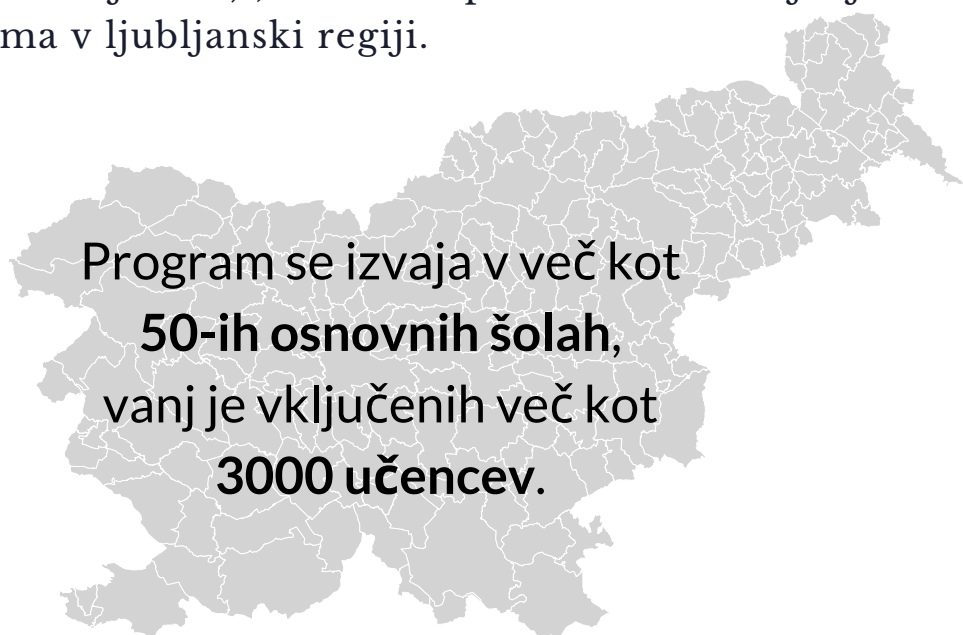
Pri svojem delu imajo prostovoljci nenehno pomoč in podporo svojih strokovnih mentorjev. Zagotovljen je kontinuiran nadzor nad delom prostovoljcev ter tesno sodelovanje s svetovalno službo osnovne šole.

KJE PROGRAM IZVAJAMO IN KDO GA FINANCIRA?

Kje se program izvaja?

- Na nacionalni ravni program izvajamo v več kot 50-ih osnovnih šolah v UE: *Ljubljana, Medvode, Domžale, Kranj, Ptuj, Ormož, Celje, Ajdovščina, Koper, Novo mesto, Škofja Loka itd.*
- V izvajanje projekta je na nacionalni ravni v posameznem šolskem letu vključenih več kot 60 prostovoljcev in več kot 3000 učencev. Vsi izvajalci so povezani v Nacionalno mrežo »Mladinske delavnice«, ki jo vodi naše društvo in zagotavlja podporo in pomoč izvajalcem, da sinhrono in kakovostno izvajajo program (npr. strokovna supervizija, usposabljanje in izpopolnjevanje izvajalcev, evalvacija programa, sofinanciranje itd.), obenem pa skrbi za izvajanje programa v ljubljanski regiji.

Program se izvaja v več kot
50-ih osnovnih šolah,
vanj je vključenih več kot
3000 učencev.

Kdo program financira?

- Program »Mladinske delavnice« je za učence oz. njihove starše in šole brezplačen.
- Za sredstva, potrebna za izvajanje projekta, konkuriramo na javnih razpisih oz. jih pridobivamo od sponzorjev in donatorjev.
- V preteklem šolskem letu so nas finančno podpirali:
 - Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS,
 - Ministrstvo za zdravje RS,
 - Mestna občina Ljubljana; Oddelek za zdravstveno in socialno varstvo,
 - in ostale občine, kjer se izvaja program.
- Projekt je verificiran s strani Socialne zbornice Slovenije in je s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS potrjen kot javni socialnovarstveni program; osnovnim šolam ga priporoča tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
- Več o projektu in rezultatih našega programa najdete v Evalvacijskem poročilu za preteklo šolsko leto, ki je dostopno na naši spletni strani: www.drustvo-dpd.si
- Lahko podprete izvajanje programa 'Mladinske delavnice' tudi tako, da del svoje dohodnine namenite sofinanciranju Društva za preventivno delo (DŠ: 68695586).

Program "Mladinske delavnice" sofinancirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

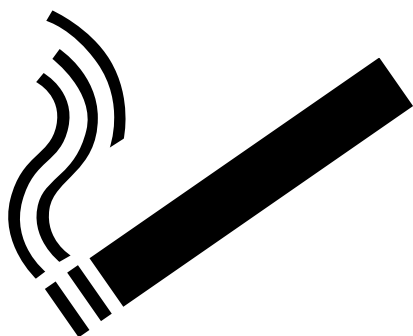
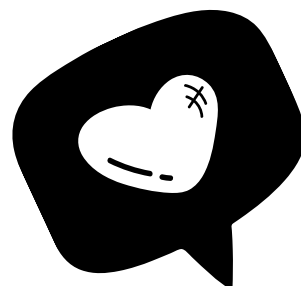
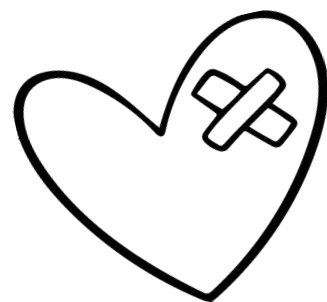

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Mestna občina
Ljubljana

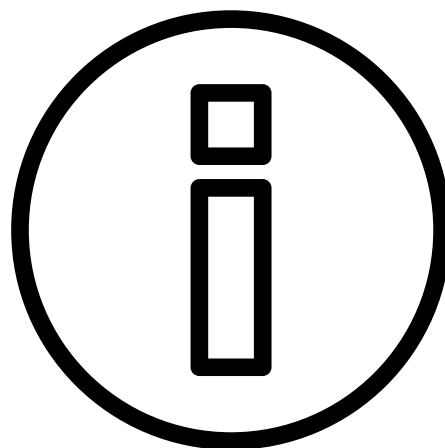
RAZLOGI ZA IZVAJANJE PREVENTIVNEGA PROGRAMA 'MLADINSKE DELAVNICE'

IZSLEDKI ZADNJIH RAZISKAV S PODROČJA MLADOSTNIŠKEGA TVEGANEGA VEDENJA IN ZDRAVJA V SLOVENIJI

Podatki vrste različnih raziskav o razširjenosti tveganega vedenja med mladostniki, starimi od 13 do 15 let in starejšimi pri nas, opozarjajo, da je vedenje, ki je tvegano za njihovo psihosocialno dobrobit in zdravje ter za pozitivni izid razvojne krize, v kateri se nahajajo, precej prisotno in razširjeno med njimi.

Glede na sliko aktualnega stanja, ki jo vidimo iz rezultatov obstoječih raziskav, v katerih so bili ciljna skupina mladostniki (večinoma stari od 13 do 15 let) lahko rečemo, da je izzivov odraščanja veliko ter da je precejšnji odstotek mladih zaradi tega izpostavljen velikemu tveganju za svoje zdravje in psihosocialno dobrobit.

Iz generacije v generacijo se starostna meja prvega kontakta z marihuano vse bolj niža. 25 let nazaj so se mladi večinoma z njo srečevali koncem srednje šole in tekom študija, danes pa se mnogi srečujejo z njo že v zadnji triadi osnovne šole. Namreč, vsak peti 15-letnik trdi, da je že konzumiral marihuano.

Ko gre za konzumiranje alkoholnih pijač pa je stanje precej slabše; raziskava iz leta 2018 pravi, da je 7 od 10 anketiranih 15-letnikov že imelo izkušnjo z alkoholom, od tega pa skoraj 15% 15-letnikov pravi, da pije alkohol 1x tedensko.

Sodobni generaciji najstnikov grozijo tudi nove t. i. nekemične oblike odvisnosti, ki niso nič manj nevarne in nič bolj nedostopne.

Pri vsakem desetem mladostniku pa so že prepoznavni znaki zasvojenosti z igranjem računalniških iger.

Tudi medvrstniško nasilje je žal zelo razširjeno. Skoraj vsak tretji anketirani 13-letnik poroča, da je bil žrtev nasilja s strani svojih sovrstnikov. V povprečju pa je vsak dvanajsti mladostnik sodeloval pri trpinčenju drugih učencev na šoli.

Z množično uporabo elektronskih medijev pa narašča tudi t. i. online trpinčenje. Slovenska raziskava Odklikni! (2018) pa je pokazala, da je kar 55% deklet in 49% fantov zadnje tirade OŠ že doživelo vsaj eno od oblik spletnega nadlegovanja.

V kontekstu naraščajočega števila okužb spolno prenosljivih bolezni v zadnjih letih pri nas, nas mora skrbeti tudi dejstvo, da se vse večje število mladostnikov spušča v prvi spolni odnos vedno bolj zgodaj in zdi se, da precej nepripravljeni za to.

Podatki za leto 2018 pravijo, da je vsak peti anketirani 15-letnik trdil, da je že imel prvi spolni odnos; od teh pa jih skoraj 30% trdi, da ob zadnjem spolnem odnosu niso uporabili zanesljive zaščite.

Podatki, ki govorijo o razširjenosti psihosomatskih simptomov v tej starostni skupini, pa so, upamo si reči, alarmantni.

Vsak tretji 15-letnik je v zadnjem letu občutil žalost in obupanost v prisotnosti vsaj dveh tednov, kar je imelo vpliv na njegove vsakodnevne dejavnosti.

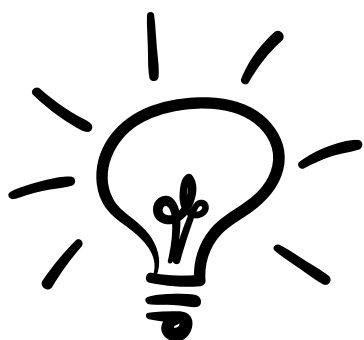
Od zadnje raziskave pa je narasel odstotek 15-letnikov, ki so poročali, da so v zadnjem letu imeli samomorilne misli (iz 15% v letu 2014 na 18% v letu 2018).

Takšno psihološko stanje dejansko predstavlja zelo močan dejavnik tveganja, zlasti, če je dalj časa trajajoče. Namreč, pri iskanju razbremenitve, občutka umirjenosti in varnosti ali pri iskanju občutka pripadnosti, zlasti najstniki lahko posežejo ne samo po različnih oblikah psihoaktivnih substanc ali zbežijo v virtualno realnost, temveč se lahko spustijo še v druge oblike rizičnega vedenja, ki jim s seboj lahko prinesejo hude težave, ne samo v sedanjosti njihovega življenja, temveč pustijo posledice, ki jih lahko zaznamujejo za celo njihovo življenje.

KAKO LAHKO PROGRAM "MLADINSKE DELAVNICE" PRIPOMORE K USTAVITVI NEGATIVNEGA TRENDATA PRI MLADOSTNIKIHI?

Projekt »Mladinske delavnice«, kot skupnostno preventivni socialnovarstveni program, je eden od poskusov, da se s pomočjo sistematičnega, znanstveno utemeljenega in kontinuiranega preventivnega delovanja tej starostni skupini ponudi pomoč pri soočanju in premagovanju izzivov, ki jih razvojno obdobje, v katerem se nahajajo, nosi s seboj ter da se obenem podpre in pospeši njihov pozitiven psihosocialen razvoj, prepreči njihovo socialno izključenost in se jim pomaga, da se uspešno in globoko integrirajo v vse tokove svojega življenja (družina, šola/slужba, družba).

Hkrati želimo s projektom najstnike opremiti z ustreznimi socialnimi veščinami, znanji, vrednostnimi usmeritvami in vedenjskimi vzorci, ki bi jim bili v pomoč, da se v tveganih življenjskih situacijah uspešnejše odločajo v prid svojemu zdravju in pozitivnemu psihosocialnemu razvoju.

Praktično se najstniške skupine srečujejo s prostovoljci iz tedn v teden skozi celo šolsko leto.

Na teh srečanjih jih prostovoljec vodi skozi vnaprej pripravljene scenarije (tematske delavnice), ki vsebuje različne socialne igre, vodene fantazije, pisanje in risanje na določne teme ter s strani prostovoljca vodene debate, ki omogočajo medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj.

To omogoča spreminjanje obstoječih predsodkov in stereotipov, odkrivanje in kristalizacijo spoznanj ter pridobivanje ustreznih vedenjskih in miselnih vzorcev, socialnih in življenjskih veščin, ki najstnike pripravljajo na ustrežnejši, za njihovo zdravje in progresivni razvoj, koristnejši način soočanja in obvladovanja tako razvojnih izzivov kot tudi izzivov, ki jih nosi njihovo aktualno življenje v okviru svojih vrstniških skupin. Tako starejši adolescenti (večinoma študentje) ob ustreznem usposabljanju in strokovni pomoči pomagajo mlajšim adolescentom za uspešnejše soočanje z izzivi, ki jih obdobje zgodnje adolescence v sodobnem času nosi s seboj.

Viri:

Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji. Izsledki raziskave Health Behaviour in School-aged Children (HBSC), 2018. Dostopno prek: <https://www.nijz.si/sl/podatki/raziskava-z-zdravjem-povezano-vedenje-v-solskem-obdobju-hbhc-2018-0> (24.7.2020).

ODKLIKNI! Ustavimo spletno nasilje nad ženskami in dekleti. Priročnik za strokovnjakinje in strokovnjake, ki delajo z mladimi. Založba FDV. Ljubljana, 2019. Dostopno prek: <http://odklikni.enakostspolov.si/o-projektu/> (24.7.2020).

Program mednarodne primerjave dosežkov učencev in učenek – PISA 2018. Nacionalno poročilo s primeri nalog iz branja. Pedagoški inštitut. Ljubljana, 2019. Dostopno prek: <https://www.pei.si/raziskovalna-dejavnost/mednarodne-raziskave/pisa/pisa-2018/> (24.7.2020).

Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji v letu 2018. Dostopno prek: <https://www.nijz.si/sl/epidemiolosko-spremljanje-nalezljivih-bolezni-letna-in-cetrletna-porocila> (24.7.2020).

Uporabljeno slikovno gradivo je iz spleta (*CANVA*).

»Da verjamem vase in se spoštujem kakršen sem.«

»Spoštovati starše.«

**»Kako omogočiti in doseči življenjski cilj.
Po obiskovanju MD vem kako bom lažje dosegla svoj cilj.«**

**»O nasilju in kako se v tem primeru obnašati,
če je nad tabo kdo nasilen.«**

**»O spolnosti, ker menim,
da starši ne radi govorijo toliko o tem.«**

**»Da ne smem soditi ljudi na prvi pogled,
saj ima vsak pogled innasmeh zadaj svojo zgodbo.«**

**»PRI "MLADINSKIH
DELAVNICAH"
SEM SE NAUČIL/-A...«**

**»Da moramo delovati kot družba in
se ozirati eden na drugega.«**

»Nič posebnega, če sem iskren.«

»Pravilno reševanje konfliktov in kaj storiti, ko se srečaš z drogo.«

**»Tistim, ki se jim osebnost še spreminja,
bi jim predlagal obisk, tistim katerim se je to končalo,
pa ne bi.«**

**»O spolnosti, ker bom zdaj bolj previdna.
Če tega ne bi bilo, bi lahko zbolela.«**

Društvo za preventivno delo

**Tržaška cesta 2
1000 Ljubljana**

Tel.: 01/426 95 60

E-mail: drustvo.pd@guest.arnes.si

Program "Mladinske delavnice" sofinancirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Mestna občina
Ljubljana